

15 decembrie 2015
Domnului Mircea BUGA
Ministru al Muncii, Protecției Sociale și Familiei

AVIZ

la proiectul de modificare a Legii salarizării № 847-XV din 14.02.2002 și la proiectul de hotărâre de guvern privind modul de stabilire a salariului minim pe țară

Asociația Investitorilor Străini a examinat inițiativele Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei: proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea salarizării № 847-XV din 14.02.2002) și proiectul de hotărâre de guvern privind modul de stabilire a salariului minim pe țară și a formulat un șir de comentarii și recomandări.

A. Comentariile Asociației referitor la proiectul de lege pentru modificarea Legii salarizării № 847-XV din 14.02.2002

Propunerile de modificare a Legii salarizării № 847-XV din 14.02.2002 nu pot fi considerate ca măsuri eficiente în combaterea achitării salariilor în plicuri, din următoarele motive:

1. Creșterea cuantumului minim garantat al salariului de către Guvern (în anul 2014 cu 17,9%, în anul 2015 cu 15,2%) nu motivează angajatorii la o îmbunătățire a situației din domeniul salarial. Angajatorii sunt obligați să mărească semnificativ plata salarială pentru angajații necalificați, însă nu au posibilitatea de a motiva angajații calificați, din motiv că fondurile plăților salariale sunt limitate și depind de situația financiară a întreprinderii, care se agravează în condițiile critice ale economiei RM. În afară de aceasta, actualul sistem de impozitare este o povară semnificativă pentru angajator. În cele din urmă, acest lucru poate determina angajatorul să continue să aplice practica achitării salariilor în plic.
2. Se consideră oportună reducerea rolului Guvernului în procesul de stabilire a salariului în cadrul întreprinderilor. Rolul prioritar în stabilirea nivelului salariului în cadrul întreprinderilor ar trebui să fie delegat prin negocierile bilaterale la nivel sectorial (patronate și sindicate ramurale) și la nivel de întreprindere (sindicat - angajator).

Se consideră binevenită renunțarea la reglementarea legislativă a nivelului minim și maxim al adaosurilor salariale pentru munca prestată în condiții nefavorabile din cadrul întreprinderilor. Mărimea adaosurilor salariale în condiții nefavorabile în întreprinderi trebuie să fie stabilit, reieșind din condițiile reale de muncă și posibilitățile financiare ale întreprinderilor. Nivelul adaosului pentru munca în condiții nefavorabile ar trebui să fie decis în urma negocierilor bilaterale la nivel de întreprindere (sindicat - angajator).

3. Cerința strictă de a transfera salariul pe contul bancar este, deocamdată, prematură și va duce la costuri suplimentare pentru întreprinderile mici și mijlocii.
4. Introducerea „pragului” pentru remunerarea salarială a șefilor de întreprinderi de stat va duce la diminuarea eficienței sectorului public și la creșterea corupției. Conducătorii calificați și eficienți nu vor migra în sectorul public pentru un salariu mizer, ci vor identifica un loc de muncă în sectorul privat din Republica Moldova sau din țările UE. Un asemenea salariu pot accepta doar cei ce planifică să obțină câștiguri suplimentare din întreprinderea pe care o conduc.
5. Propunem o nouă redacție a articolului 14 alin 2 b) “ în sectorul real – prin negocieri colective la nivel de ramură sau de unitate economica, iar in cazul lipsei reprezentantilor salariatilor, printr-un act administrativ la nivel de unitate “.

B. Comentarii FIA la proiectul de hotărâre de Guvern privind modificarea modului de stabilire a salariului minim pe țară

În conformitate cu propunerea de modificare, începând cu anul 2016, stabilirea quantumului salariului minim pe țară se efectuează reieșind din nivelul salariului mediu pe economia națională, obținut în anul precedent.

Abordarea propusă pentru stabilirea salariului minim pe țară ridică o multitudine de întrebări, din următoarele motive:

1. Începând cu 1 mai 2015, Guvernul a stabilit quantumul minim garantat al salariului în mărime de 1900 MDL pe lună. Conform prognozei, salariul mediu lunar pe economie în anul 2015 poate atinge nivelul de 4700 MDL. În baza propunerilor de modificare a Legii, salariul minim pe țară trebuie să atingă suma de 1175 MDL pe lună, ceea ce este cu mult sub limitele quantumului minim garantat al salariului. Apare logica întrebare -după ce nivel de salarizare minimă ar trebui să se conducă întreprinderile?
2. Nivelul salariului mediu în diferite ramuri ale economiei diferă în mod semnificativ. În domeniul IT (12 025 MDL), în sfera producției și furnizării energiei electrice și termice, a gazelor și a apei (9 366 MDL), în sectorul financiar și cel al asigurărilor (8 005,3 MDL) nivelul salariului este de 3-4 ori mai mare, în comparație cu cel din domeniul agricol (3 484 MDL) sau alimentația publică (3 002 MDL). În domeniile cu nivelul salarial mai mare, creșterea acestuia are un tempou mai rapid.
3. Eficiența economică a întreprinderilor în diferite sectoare, precum și capacitățile financiare pentru creșterea salariilor diferă foarte mult.
4. Conform celor menționate mai sus, este imposibilă implementarea sistemului de stabilire a nivelului salariului minim în dependență de nivelul salariul mediu pe economie.

Se consideră oportună reducerea rolului Guvernului în procesul de stabilire a salariului în cadrul întreprinderilor. Salariul ar trebui stabilit luând în considerare situația economiei naționale, situația financiară a întreprinderilor și situația de pe piața muncii. Nivelului salariului în cadrul întreprinderilor ar trebui să fie stabilit prin negocieri bilaterale la nivel sectorial (patronatele și sindicate de ramura) și la nivel de întreprindere (sindicat - angajator).

În final, ținem să menționăm, că rolul Guvernului Republicii Moldova este de a reglementa salarizarea angajaților din sectorul public, și nu a celor din sectorul privat. Salariul minim trebuie stabilit o

dată pe an și mărimea acestuia nu trebuie să depășească 20% din salariu mediu pe țară (în cazul Germaniei acesta nu depășește 15%).

În ceea ce privește salariile în plic, combaterea acestui fenomen trebuie, în primul rând, începută acolo unde apare fluxul de cash nedeclarat (piețe, comerțul fără aparate de casă, eschivarea de la plata impozitelor etc.)

Cu respect,
Elena VARTA
Director executiv